

Novozélandský Špekoun

24 listopadu 2003

Č. 3

Vydává Vít Zýka (Kvítek) jako občasný zpravodaj z pobytu na Novém Zélandu

Obsah

Co jsem viděl, co jsem zažil	1
Pozvánka na večeři	1
World Cup	2
Moji spolupracovníci	3
postřehy	5
Surabaya	5
Otázky a odpovědi	6
Rugby	
Drobné	

Kronika

- 9.11. Místo druhého dne volna pracuji, aby se nastolilo vyrovnanější střídání pracovníků.
- 10.11. Práce na farmě. Zjišťuji, že jsem nastydlul.
- 11.11. Den volna. Jsem v posteli, léčím nastydnutí. Práce na nové úpravě NZŠ (třetí číslo).
- 12.11. Druhý den volna. Již je mi líp. Telefonicky zjišťuji IRD (tax) číslo. Akorát došel kredit. Vytírám v pokoji. Pokračuji na NZŠ č. 3.
- 13.11. Práce na farmě. Poprvé sám nasazují dojičky. Docela to jde, protože krávy odmítají nastupovat na točnu a spousta boxů je prázdných. Přijíždí nový pracovník Rolland.
- 14.11. Jsem zacvičován ve vypláchnutí celého dojícího zařízení. Naše třetí směna jej provádí ráno i večer. Spočívá to v obsluze spousty ventilů, filtrů a tlakových zátek.
- 15.11. Vození siláže. Večer semifinále v ragby.
- 16.11. Je teplo, ráno si užívám kopání bodláků na čerstvém vzduchu.
- 17.11. Problém s Rollandem, skončil dřív, než bylo vše uděláno. Pro tentokrát jsem to vyřešil jen důrazným vysvětlením, že končit budeme spo-

Toto třetí číslo Novozélandského Špekouna dostalo nový kabát. Jeho grafické úpravě jsem se věnoval během prvních dvou dnů volna na farmě. Měl jsem původně v plánu vyrazit prozkoumat místní kaňon, který obkružuje farmu, ale nakonec jsem zůstal v posteli a léčil nastydnutí. To mě naštěstí během těch dvou dnů přešlo, takže jsem mohl opět nastoupit v plné síle do práce. No a kaňon mi také neutekl. Osm dní uteklo a mohl jsem vyrazit. O tom ale až příště. Přeju pěkné počtení.

Co jsem viděl, co jsem zažil

Pozvánka na večeři

Jeden večer jsem pozván šéfem stáda Darrenem na večeři. Doma je jeho druž-

ka, dvanáctiletá dcera, tříletý syn a strýc (otec družky) se ženou. Ty jsou Maorové. Ještě je pozván Simon a Andy z našeho domu. Všechny domy a jejich vybavení, tedy i tento, patří farmě. Dům je to pěkný, má několik krbů a prý je sto dvacet let starý! To je na novozélandské poměry nevídané, protože zde jsou nejstarší domy ve městech ze začátku dvacátého století, a to jsou považovány za velké historické památky.

K večeři se podává pečené vepřové maso (prý domácí sele), k tomu dvě brambory, hlávkový salát, opečená kuřice a pomerančová šťáva. Ženy obsluhují, muži jedí u stolu. Po jídle se bavím se strýcem a jeho ženou při čaji a kávě. Ostatní, včetně hostitele, se odsouvají vedle k televizi. Asi po půl hodině se k nim přidáváme. Dávají Spiderma-

na a pak komedii s černochem, který se ocitnul ve středověku. Během sledování programu ostatní usínají nebo odcházejí spát. Tím večer skončil. Myslel jsem, že se třeba budou vyptávat jak u nás, a říkat, co u nich, ale jen ta TV. Nebýt toho povídání se strýcem o zajímavostech NZ a toho vepřového, tak to byl zcela zbytečný večer.

Rugby World Cup

Rugby je novozélandský národní sport. Jejich *All Black* tým má šanci vyhrávat Světový pohár, jakési mistrovství světa konané jednou za čtyři roky a od jeho založení byl NZ vždy v semifinále. Koluje zde vtip, že ministerský předseda NZ zaujímá třetí nejdůležitější post v zemi, hned po kapitánu a trenéru All Black. Hráči All Black jsou skutečně celý v černém, černá trika, černé trenýrky, černé kopačky a černé podkolenky, ty jsou s bílým proužkem. Na prsou mají malý bílý znak týmu – brko, pravděpodobně ptáka kiwi. Symbolika týmu se inspirovala původními obyvateli Nového Zélandu Mauri nejen barvou jejich pleti, vlasů

a očí, ale vypůjčili si i jejich válečný tanec. Provádí ho před začátkem každého zápasu tváří v tvář soupeři. Celý tým, tj. patnáct hráčů, je při něm spartakiádě rozestavěno za svým kapitánem. Ten vykřikuje směrem k soupeřům jakási maurská zaklínadla, ostatní, rozkročení v mírném podřepu, mu odpovídají. Při tom dělají založenýma rukama pohyby jako by šimrali kočku pod krkem a při tom solili polévku. Občas také zabubnují na stehna. No řeknu vám, já být na straně soupeřů, tak hned zdrhnu ze hřiště.

Měl jsem to štěstí, že Světový pohár se koná právě v těchto týdnech, v Austrálii. Všichni si jej rádně vychutnají, protože se hraje asi měsíc. Nejdříve ve skupinách a pak s týdenním odstupem čtvrtfinále, semifinále a finále. Mezi světovou elitu patří hlavně státy britského společenství; kromě NZ tedy Anglie, Austrálie, Wales, Skotsko, Jihoafrická republika a také překvapivě Francie. Kurz týmů před semifinále byl NZ:1,85 Anglie:3,50 Francie:5,00 a Austrálie:9,00. NZ tedy byl favoritem.

Jejich hra, kterou jsem poznal ze záznamu utkání ve skupině, byla nápadí-

lu. Tyson mě začání líst na nervy.

- 18.11. Meeting. Liška udělal rozesílání NZŠ.
- 19.11. Rolland měl dva dny volna, je pohoda. S Darrenem to docela odsejpa.
- 20.11. Poprvé mám celý den na starosti třetí stádo, včetně obsluhy a čištění dojícího zařízení. S Rollandem. Kdyby se ta odpovědnost také odrazila ve mzdě. Docela to jde, jen krávy neposlouchají a končíme až v devět večer. Po vrácení čtyřkolkky Darrenovi jsem se pěkně proběhl. Hvězdy mi na ty 4 km pěkně posvítily.
- 21.11. Den volna. Dopoledne zapracovávám nové rámy do NZŠ, odpoledne vyrazím na dvoudení obhlídku okolí. Brodím říčním kaňonem a spím na vysokém ovcemi spásaném pahorku s několika starými tisovými stromy.
- 22.11. Pokračuju vzhůru do kopců po ovčích pastvinách. Výhled přes naši farmu na celý Hawke's Bay s oceánem za ním. Nazpět po silnici, asi 20 km.
- 23.11. Tak jsem po tom povedeném výletu nějakaj rozmrzelej. Dochází mi, že mnoho nových věcí tady už nevidím a lidé nic moc. Večer jsem pozván na návštěvu k Adrianovi, což mně spravilo náladu. Odcháším až po půlnoci.
- 24.11. Dělán s Darrenem a Rollandem. Štve mě, že musím Rollanda uhánět k práci. Dohlázet na děti jsem sem nepřijel.

shed [ʃed], zde vyslovují [ʃíd], podobně	hala, kde se dojí krávy; také kúl- na, hangár; neplést s podobným slovíč- kem z minula!
red [ri:d], size [si:z]	den volna
day off	bič; šlehnout něco
whip [wip]	kleště
pliers [plaiəz]	vytvořit/zrušit účet
open/close	v bance
bank account	nemocný
sick [sik]	uzdravit se, zotavit
recover	se
[r'kavər]	holínky
rubber boot	[r'abər]
[r'abər]	tenisky
sneaker	[sni:kər]
[sni:kər]	pracovní kombinéza
overalls	[u'ovəro:l]
[u'ovəro:l]	deník
log-book	peafowl
peafowl	páv
clean [kli:n]	čistit
clean [kli:n]	pořádek
tidiness [t'ai- dina:s], order	mess; messy
tidiness [t'ai- dina:s], order	[mesi]
mess; messy	nepořádek; nepořá- dný
[mesi]	retract
retract	[ri'trækt]
[ri'trækt]	vzít zpět, odvolat
aggravation	podrážděnost
[ægrə'vei:ʃn]	insinuation
[ægrə'vei:ʃn]	[in,sinju'ei:ʃn]
insinuation	narážka
[in,sinju'ei:ʃn]	allegation
allegation	[æli'gei:ʃn]
[æli'gei:ʃn]	obvinění
contemplation	rozjímání
rozjímání	[,kontəm'plei:ʃn]
[,kontəm'plei:ʃn]	consternation
consternation	[,konstə'nei:ʃn]
[,konstə'nei:ʃn]	zděšení
peg [peg]	kolíček
peg [peg]	spice [spais]
spice [spais]	koření

tá, technická a elegantní. Líbila se mi. Čtvrtfinále proti Jihoafrické republice se jim povedlo, vyhráli jej 29:9. Noviny měly o čem celý týden psát a Novozélanďané se již viděli ve finále, soudě podle titulků typu *Looks like a Black and Blue final*. K tomu ale potřebovali porazit Austrálii. Tento zápas jsem již viděl v přímém přenosu. Téměř všichni z farmy jsme se sešli u Darrena doma (kromě manažera Dana, ten byl se svými rodiči přímo v Sydney). Nejprve se servírovala večeře, bbque, jak zde zkracují opečená masa a salámy, k tomu zeleninové saláty. Pak neodmyslitelný ohňostroj a před desátou vypukl mač. Tedy nejprve zpívané hymny, pak popsany bojový rituál v podání All Black. Australané ze hřiště neutekli a dobře udělali, protože byli zkrátka lepší. Porazili NZ takovým silovým ragby a tím, že získávali míč při rozehrávkách ze mlýna a při hodech z autů. K technické hře NZ vůbec nedošlo. Začali chybovat, hlavně jejich rozporuplný kapitán Carlos Spencer, alias King Carlos. Geniální rozehrávač s nepřeborným rejstříkem fint a triků, ale také trošku zbabělec při hře na tělo a dost chybu-

jící, když nemá den. V tu sobotu proti Austrálii jej neměl. Hned ve třetí minutě mu Australan Mortlock vystihl vzdálenou přihrávku a osamoceným během sloního mláděte přes celé hřiště položil try za pět bodů. Následným úspěšným kopem (*pens*) si *Aussies*, jak zde Austrálii říkají, připsala další dva. Do konce zápasu pak ještě pěti tříbodovými kopy (*con*) skóre navýšila na konečných 22:10. Mí novozélandští kolegové byli poněkud zaražení, radoval se jen Angličan Andy. Jeho země následující den porazila Francii 24:7.

Ve zkratce již jen uvedu konečné výsledky Světového poháru v ragby 2003: v boji o třetí místo zvítězil NZ nad Francií vysoko 40:13 a vítězem se stala Anglie, která porazila Austrálii až v nastaveném čase 21:17.

Moji spolupracovníci

- o Dan. Manažer, syn šéfa celé farmy Barryho. Asi třicetiletý. Schůze vede rozhodně a důrazně, ne však suše. Dělá organizační práce, takže jej moc nevidím. Dojit ale umí, zaskaku-

je za ostatní, má-li některý z pracovníků volno a není náhrada. Asi to ale nebude žádný lidumil, prostě mu jde o to, aby farma šlapala a on z toho něco měl.

- **Darren.** Šéf třetího stáda, můj bezprostřední nadřízený. Je mu asi ke čtyřicítce se sportovní postavou s tetováním na ruku. Když si sundá kšiltovku, tak se dost podobá Liboru Konvičkovi. Pracuje na farmě už deset let. Má se mnou trpělivost s angličtinou. Dělá i méně příjemné práce. Jeho záliby jsou zahrádka, rybaření a potápění. Také lov. Nedělá mu problémy zastřelit malé kůzle jen tak ze sportu. Doma má encyklopedii Brannicu a ještě asi dva mnohadílné slovníky, ale zřejmě jen proto, že to byla výhodná koupě.
- **Darryn.** Šéf prvního stáda, podobně starý jako Darren, trochu s bříškem a se svým rezavým štetinatým obočím a fousy nezapře německé a irské předky. Německy však neumí ani slovo. Má mírně povýšené vystupování.

- **Adrian.** Rumun, je zde na dvouleté pracovní povolení i se ženou a tříletým Alexandrem. Jediný člověk, se kterým si tady rozumím. Škoda, že jeho angličtina je horší než moje. Ale umí německy a francouzsky. Jediný studovaný, má zemědělskou fakultu v Kluži. Také asi ke čtyřicítce, je vidět, že toho dost prožil, měl v rumunsku malou farmu, dojel rukama až 40 krav. Na krávy je trpělivý, má je rád. Váží si věcí. Z lidí zde je nešťastný, jeho manželce, zdravotní sestře, se zde nelíbí, nemá zde přátele ani práci. Adrian je na této farmě vázán smlouvou do té doby, než bude mít povolení k pobytu. Ten získá až bude mít jazykové zkoušky. Jazyk se ale v této odlehle farmě při takové práci nenaučí.

- **Simon.** Asi dvacetiletý kluk, vcelku spolehlivý a svérázně vtipný, leč to kvůli jazykové bariéře nedocením. Pracoval tady rok, nyní odchází. Zatím nebyl ani na Jižním ostrově ani v Aucklandu. Nyní se chce podívat k příbuzným do Austrálie a Anglie.

Krávy

Jedna kráva denně sní a vypije:

- 9 kg trávy,
 - 2 kg mleté kukuřice,
 - 40 l vody,
 - k tomu nějaké minerály (zinek, kobalt, měď)
- a vyprodukuje v průměru 19 l mléka.

Mléko obsahuje:

- 5 % tuku,
- 3,7 % proteinů

a dá se z něj připravit asi 8,5 % sušeného mléka. Za jeden kilogram sušeného mléka se platí \$NZ 3,40.

Na farmě je asi 2000 krav ve třech stádech. Naše stádo má podle posledního sčítání 614 krav. Při raním dojení se získá 66 % mléka, při podvečerním 34 %. Denní produkce farmy je nyní (měsíc po špičce sezony) 30 207 litrů mléka denně. To dává 2 609 kilogramů sušeného mléka. Na jeden hektar farmy se získá 2,9 kg sušeného mléka. A utrží \$NZ 8 871.

o **Andy.** První ze čtyř spolubydlicích v domku, kterým je všem do dvaceti let. Angličan, studoval matfyz, ale tohle mu jde asi lépe. Nejvíce mu jazykově rozumím, bohužel ho moc nevidím, dělá na prvním stádu od dvou v noci.

o **Karl.** Původem Švéd, rodiče se s ním přistěhovali před deseti lety. Prý je zde levněji. Vidím jej ještě méně než Andyho.

o **Tyson.** Padesátiprocentní Maur, skejtař, kalhoty na půl žerdi a pěkný prase. Každé druhé slovo fuck you. Příbuzný Darryna. Adrian, u kterého Tyson dělá, je z něj nešťastný.

o **Rolland.** I on je padesátiprocentní Maur. Opustil střední školu, aby se zaučil na farmě. Rodiče mu koupili novou čtyřkolku za 13 tisíc. Za tu cenu je zde k máni skvělé fáro. Manuálně celkem zručný, ale když může, tak se zašije.

o Darren a Darryn tady mají družky,

Darren navíc dvě děti a Maorského strýce s manželkou. Ty jsou celkem sympatičtí. Jo a Dan má manželku a dvě děti, ty ale téměř nevidím.

Drobné postřehy

o **Surabaya.** V jedné písni zpívá Hana Hegerová *Surabaya Johnny*¹. Nevěděl jsem, co tím autor textu myslí. Teď, po letu z malajského Kuala Lumpur, již mám variantu: Když jsme přelítávali Boeingem 747-400P indonéský ostrov Jáva, tak se na displeji přede mnou objevilo to slovo Surabaya. Na tom displeji si mohl každý cestující navolit film z aktuální nabídky, poslouchat muziku určitého žánru, hrát digitální hru typu Solitér, nebo sledovat aktuální polohu letadla v digitální mapě. Kromě polohy v různých měřítkách pak také výšku letadla, jeho rychlost, venkovní teplotu a pro cestující vyznávající islám také směr ke městu Mek-

¹Doufám, že si to dobře pamatují, když tak mě, prosím, někdo opravte.

Parametry letadel:

1. let Praha – Amsterdam, KLM, Boeing 737-400
2. let Amsterdam – Kuala Lumpur, KLM, Boeing 747-400
3. let Kuala Lumpur – Auckland, Air Malaysia, Boeing 747-400P

	737	747
Cestujících	144	386
Délka	36,4 m	70,70 m
Rozpětí	28,9 m	64,9 m
Výška	11,1 m	19,4 m
Dolet	2 963 km	12 964 km
Nádrž	6 200 galonů	57 285 g
Rychlost	798 km/hod.	918 km/hod. (0,74 mach) (0,86 mach)

Cestovní parametry 3. letu:

Výška: 10 000 až 11 000 metrů

Rychlost: okolo 900 km/hod.

Venkovní teplota: -40 až -55 °C

ka. Já jsem povětšinu času poslouchal jazz a porovnával realitu za okýnkem s mapou. Takže už vím, že Surabaya je město na severovýchodním pobřeží Jávy. Asi se to slovíčko Pavlu Koptovi (nebo kdo složil tu píseň) k tomu Johnymu líbilo.

Otázky a odpovědi

? *Šangve: Jaké sou domorodé ženy?*

▷ Pokud myslíš skutečně domorodé Maorky, tak těch jsem tady moc neviděl nebo jsem je nepoznal. Krom ženy Darrenova strýce. Ta je kapánek stará, hulí balené cigarety jako úplně každý na farmě krom angličana Andyho, fandí ragby, je přívětivá a kapánek nad věcí. Moc toho nena-mluví.

Pokud myslíš ženy jako obecně, tak evropana překvapí, že chodí dost bosy. To znamená úplně bez bot. A to nejenom doma, ale často i ve městech. Když té ženě není zrovna přes padesát, tak je to docela sexy. Ale jinak není o co stát, jet na Zéland kvůli seznámení ti Šangve nedoporučuju.

? *Delfín: Z toho zpravodaje není tak poznat, jestli se ti tam líbí nebo jestli sou to zatím jen starosti.*

▷ Dosud mně všechno vycházelo a byl jsem naprosto spokojen. Azyl v Aucklandu u známých Vaška Hlaváče, koupě auta, počasí při prvním porozhlídnutí se po ostrově. Pak, když mi zbývalo asi 60 dolarů plus 200 jako základní vklad na účtu, jsem hned sehnal práci. A na farmu jsem zrovna chtěl. O starostech nemůže být řeči, jen běžné zařizování. Teď, po měsíci, se poohlížím po práci jinde. Důvody: lidé nic moc, humus v baráku, v práci mě již toho moc nepřekvapí, leda, že by mě pustili k řízení traktoru, plat nic moc a okolí již znám.

Poděkování: Chtěl bych zde poděkovat Vaškovi Štěpánovi (Liškovi) za vytvoření podpory pro automatické rozesílání zpráv o Špekounu. Díky němu se k vám tak dostává tento plátek. Liško, díky za rychlou a funkční pomoc.

Příště: *V kaňonu okolo farmy.*

Novozélandský Špekoun je elektronický občasník a vychází ve formátu PDF (Portable Document Format) verze 1.4 firmy Adobe. Pro jeho čtení doporučuji program Adobe Acrobat Reader verze 5 a vyšší, který si lze zdarma stáhnout na adrese [<http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>]. Samotný dokument pak doporučuji uložit na disk a otevřít ve zmíněném programu, ne jej číst přímo ve webovém prohlížeči (Internet Exploreru, Mozzele, ap.). V takovém případě se většinou zobrazí jen první stránka.

Dosud vyšlo:

1. č.	29.10.2003	[nzs-1.pdf]	1 356 kB
2. č.	9.11.2003	[nzs-2.pdf]	234 kB
3. č.	24.11.2003	[nzs-3.pdf]	190 kB

Titul: Novozélandský Špekoun č. 3
elektronický občasník v PDF
Author: (K)Vítek Zýka
Datum vydání: 24.listopadu 2003
Grafická úprava a sazba: autor
Typografický systém: T_EX s makrojazykem ConT_EXt
Písmo: Computer Modern, Impact
Šíření: Zdarma po Internetu
Náklad: 54 adres
E-Mail: [vit.zyka@seznam.cz]
Tel./SMS: +64 21 21 73 4 73
Kořenová Internetová adresa:
[<http://cmp.felk.cvut.cz/~zyka/nzs/>]